of 123.1 m^2) were excavated and 7 areas (a total of roughly 265 m^2) surveyed.

The investigation was conducted at five locations in the quarter. Two areas (9.75 m^2 and 3.7 m^2) were excavated on the plot at Vežėjų St. 4. Cultural layers roughly 1.6 m thick and containing 18th–20th-century finds were found down to the planned depth in Area 1. Late fill layers of gravel, which were created during the laying of utility lines, were recorded in Area 2. Three areas (9 m^2, 10.5 m^2, and 6.6 m^2) were excavated on the plot at Aukštoji St. 1/Didžioji St. 2. Layers up to 1.2 m thick that had been dug up in the second half of the 20th century were recorded in Areas 4 and 5. A 40–60 cm thick, 18th–19th-century cultural layer with finds was discovered under a 60–70 cm thick levelling layer of 20th-century rubble in Area 3. Nine areas (6–14, a total of 85.05 m^2) were excavated in the courtyard of Bažnyčių St. 4 and in a segment of Bažnyčių Street (in the former historic Žaibo Lane from Daržų Street to Didžiosios Vandens Street). A second half of the 16th–20th-century cultural layer up to 2 m thick and containing finds and structures was discovered in the excavated areas (Figs. 2, 3). Second half of the 20th-century fill layers and layers previously formed during the laying of utility lines were recorded during the survey. Area 15 (5.4 m^2) was excavated on the plot at Bažnyčių St. 6. Only a fragmentally surviving 18th-century cultural layer was recorded down to the planned depth in the area. In many places it had been dug up during the laying of utility lines. 20th-century fill layers of clay and rubble with little value were recorded down to the planned depth of 70 cm in surveyed Area 7 (6 m^2) on the plot at Daržų St. 10.

In 2018, finds from the second half of the 16th–20th centuries were discovered in the excavated areas: sherds of stoneware and earthenware pots, fragments of engobed plates, glass bottle shards, fragments of panel stove tiles (*Blattkacheln*) with black and green glaze and of hand thrown stove tiles, and kaolin pipe stems.

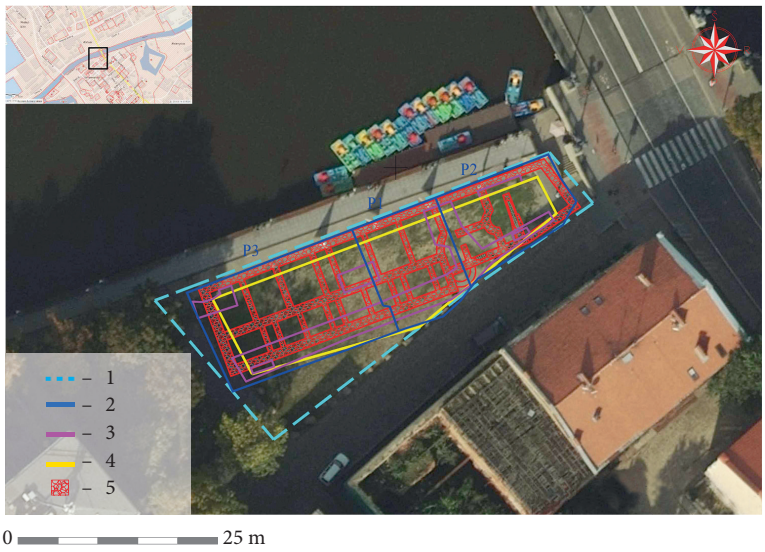
Darius Balsas, Rokas Kraniauskas, Marius Petkus

Žvejų gatvė 2B

2018 m. sklype Žvejų g. 2B atlikti pakartotiniai archeologiniai tyrimai. Šį sklypą 2003 m. tyrinėjo M. Brazauskas. Detaliųjų tyrimų metu ištirtas 479 m^2 plotas, atidengta didžioji dalis sklype stovėjusio pastato pamatų (*ATL 2003 metais*, 2004, p. 180–181). 2017 m. atlikti žvalgymai, kurių metu vėl atidengti pamatai ir atlikti jų architektūriniai tyrimai. Sklypas Žvejų g. 2B yra Klaipėdos senamiesčio ŠR dalyje. Sklypo ŠV dalis ribojasi su Dangės upės krantine, ŠR – su Biržos tilto prieigomis, P – su Žvejų gatve (1 pav.). Bendras sklypo plotas – 764 m^2. Sklype ištirti 3 plotai: plotas 1 – 151 m^2 dydžio, plotas 2 – 156 m^2 dydžio ir plotas 3 – 303 m^2 dydžio. Iš viso sklype ištirtas 610 m^2 bendras plotas.

Sklype 30–60 cm gylyje atidengtas stovėjusio pastato pamatų paviršius. Buvusio pastato plotas buvo apie 515 m^2, jis suskirstytas į 22 įvairaus dydžio patalpas. Dviejose patalpose atidengtos molinių plytų (28x14x7 cm dydžio) grindys, dar dviejų patalpų grindys buvo cementinės, vienos patalpos sienos buvo tinkuotos.

Pamato konstrukcija būdinga XIX a. Klaipėdos miesto mūrinių pastatų statybos tradicijoms. Atidengtų sienų pamatai mūryti iš įvairaus dydžio (nuo 20x15 iki 120x75 cm) skaldytų ir neskaldytų akmenų. Tarpai tarp akmenų užpildyti raudonų plytų nuoskalomis (nuo 8x7 iki 28x14x7 cm dydžio) ir jų trupiniais. Pamatas rištas kalkių skiediniu. Pamatai įrengti ant

1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – sklypo Žvejų g. 2B ribos; 2 – 2018 m. ištirti plotai; 3 – 2017 m. žvalgymų plotai (D. Balsas); 4 – 2003 m. tyrimų plotas (M. Brazauskas); 5 – buvusio pastato Friedricho Vilhelmo g. 23/24 pamatų vieta. D. Balso brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation: 1 – boundaries of the plot at Žvejų St. 2B; 2 – areas excavated in 2018; 3 – areas surveyed in 2017 (D. Balsas); 4 – area investigated in 2003 (M. Brazauskas); 5 – site of the foundation of the former building at Friedricho Vilhelmo St. 23/24.

medinio rostverko, kuris atidengtas maždaug 1,65–1,9 m gylyje. Rostverko viršus žemėja P–Š kryptimi. Akmens mūras klotas ant horizontaliai suguldytų pušinių lentų. Lentos dėtos statmenai pastato pamatų linijai, galai išsikišę iki 15 cm už akmeninių pamatų krašto. 1,2–1,3 m ilgio, 25–35 cm pločio, 5–8 cm storio lentos sunertos, jų briaunose išpjautos išdrožos ir įlaidos. Taip pat rostverko viršuje buvo sudėtos langinės ir durys, priklausiusios kitiems pastatams (antrinis medienos panaudojimas). Po lentomis buvo iki 8 m ilgio išilginės tašytos pušinės sijos. Tarp stačiakampių sijų buvo sudėtas lauko akmenų klojinys. Po išilginėmis sijomis buvo tašytos pušinės stačiakampio arba kvadrato formos pjūvyje skersinės sijos. Jos dėtos statmenai pastato pamatams. P ir vidinių sienų pamatų rostverkas klotas ant 30–50 cm storio maišyto smėlio su sapropeliu, moliu ir plytų griuvenomis sluoksnio. Š (?), V ir R sienų išilginės sienos dėtos ant sukaltų medinių stačiakampio formos pjūvyje polių. Rostverko įrengimui naudota antrinio panaudojimo mediena – sijos buvo su fachverko pastatams būdingomis iškartomis ir skylėmis statramsčiams. Bendras rostverko konstrukcijos aukštis siekė 45–50 cm, jo apačios H_{abs} 0,20 – -0,35 m.

2,3–3,5 gylyje atidengtos XVI a. – XIX a. I pusės Dangės upės krantinių liekanos (2 pav.). Tai kuolų, polių eilės bei tašytų sijų konstrukcija. Liekanos atidengtos natūraliuose Dangės upės suformuotuose sluoksniuose. Sklypo Š dalyje, apie 8,5 m nuo dabartinės Dangės upės vagos fiksuota fragmentiškai išlikusių smailintų kuolų eilė. Jie buvo sukalti 20–25 cm atstumu vienas nuo kito, tarpai pinti vytelėmis. Į Š nuo polių fiksuoti Dangės link žemėjantys upės suplauti sluoksniai.

2 pav. Plote 2 atidengtos Dangės upės krantinės liekanos 3,1–3,5 m gylyje. D. Balso nuotr.

Fig. 2. The remains of the River Dangė quay unearthed at a depth of 3.1–3.5 m in Area 2.

Už kuolų į PR fiksuota apvalių nesmailintų polių eilė – 50–80 cm aukščio, 10–20 cm skersmens poliai buvo sudėti vienas šalia kito ant suplauto smėlio sluoksnio. Šalia polių aptiktos dvi tašytos sijos, paguldytos supiltiniame melsvo šlyno sluoksnyje. Sijų kraštai buvo aptepti cementu.

Krantinės liekanoms priskirta dar viena polių eilė, atidengta ploto P dalyje, tai 35–40 cm skersmens apvalios formos pjūvyje ąžuoliniai poliai, sukalti apie 3 m atstumu vienas nuo kito. Tarpuose tarp jų fiksuoti mažesni apie 10–15 cm skersmens poliukai. Poliai sukalti į sapropelį.

Plote 2 aptiktas medinis latakas, kuris tęsėsi nuo Žvejų gatvės iki Dangės upės. Latako plotis 60 cm, sudėtas iš 70x35x6 cm dydžio lentų, viršus užklotas 35–40 cm pločio, 60–80 cm ilgio ir iki 7 cm storio lentomis.

Ties tiriamo ploto R riba aptikti keturi kvadrato formos pjūvyje poliai, susiję su buvusio tilto konstrukcija. 30x30 cm dydžio poliai buvo sukalti statmenai Dangės upei, jų paviršiaus H_{abs} 0,30–0,35 m.

Tyrimų metu fiksuoti 1,5–2,5 m storio XIX–XXI a. kultūriniai sluoksniai. Pamatų vietoje aptikti iki 2 m storio supiltiniai molio ir žvyro sluoksniai, supilti po 2003 m. tyrimų. Anksčiau netirtose PV ir PR sklypo dalyse iki 1,2–1,6 m gylio tirti supiltiniai molio ir gelsvo smėlio sluoksniai, suformuoti XIX a. pabaigoje – XXI a. niveliuojant sklypą. Po jais buvo 20–30 cm storio pilkos žemės su pavienėmis griuvenomis sluoksnis – XIX a. I pusės – vidurio kultūrinis sluoksnelis. Giliau visame plote po XIX–XXI a. sluoksniais fiksuoti 30–40 cm storio juosvo smėlio ir maišyto pilkšvo smėlio su sapropeliu ir plytų nuolaužomis sluoksniai. Juosvo smėlio sluoksnyje radinių nerasta. Maišyto smėlio su griuvenomis sluoksnis suformuotas statant pastatą, jis taip pat fiksuotas po rostverku. Šiame sluoksnyje rasta pavienių XVII–XIX a. radinių. Sklypo P dalyje nuo 1,5–2,2 m gylio kasti tik natūralūs geologiniai

sluoksniai, o sklypo Š dalyje fiksuoti aliuviniai sluoksniai.

2018 m. ištirtuose plotuose visiškai atidengti ir užfiksuoti XIX a. 8–9 dešimtmečiais – XX a. pradžioje čia stovėjusio pastato akmens mūro su mediniu rostverku pamatai bei aptiktos XVI–XIX a. I pusės struktūros – Dangės upės krantinių liekanos, tilto poliai ir medinis latakas. Tyrimų metu fiksuoti 1,5–2,5 m storio XIX–XXI a. kultūriniai sluoksniai, kuriuose rasta XVII–XIX a. radinių – akmens masės ir molinių puodų šukių, angobuotų lėkščių fragmentų, stiklinių butelių duženų, plokščiųjų koklių su juoda ir žalia glazūra, kaolininių pypkučių kotelių. Radiniai perduoti į MLIM.

Žvejų St. 2B

In 2018, a repeat investigation (previously conducted in 2003) was conducted on the plot (764 m^2) at Žvejų St. 2B, Klaipėda. Three areas (a total of 610 m^2) were excavated: Area 1 – 151 m^2, Area 2 – 156 m^2, and Area 3 – 303 m^2 (Fig. 1). The pile foundation of a stone wall with a timber raft from a building that stood there during the 1870s/1880s – early 20th century was completely exposed and recorded in the areas excavated in 2018 and structures from the 16th – first half of the 19th century were discovered: the remains of the River Dangė quay, bridge piles, and a wooden drain channel (Fig. 2). 1.5–2.5 m thick, 19th–21st-century cultural layers containing 17th–19th-century finds: sherds of stoneware and earthenware pots, fragments of engobed plates, glass bottle shards, fragments of panel stove tiles (*Blattkacheln*) with black and green glaze, and kaolin pipe stems were recorded during the investigation.

Nerijus Brazdeikis

Danės gatvė 19

2018 m. detalieji ir žvalgomieji archeologiniai tyrimai vykdyti sklype Danės g. 19, kur buvo pradėti Klaipėdos muzikinio teatro rekonstrukcijos darbai. Sklype priešprojektinius žvalgomuosius archeologinius tyrimus 2014 m. atliko D. Balsas (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 616, nr. 91). Buvo aptikti XVIII a. pabaigos – XX a. kultūriniai sluoksniai bei XIX–XX a. pamatai. Remiantis istoriniais duomenimis, tiriamoje teritorijoje nuo XVI a. pradėjo kurtis Krūmamiesčio priemiestis. Sklype tikriausiai yra stovėję mediniai namai, kurie, kaip mini J. Tatoris, 1678–1757 m. buvo sudeginti ir nugriauti (Tatoris J., *Senoji Klaipėda: urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų*, V., 1994, p. 63). Vėlesniuose istoriniuose planuose užstatymas žymėtas ties pagrindinėmis gatvėmis, o vidinė dalis nurodoma kaip neužstatyta. Po II Pasaulinio karo buvęs gatvių bei palei jas buvusios užstatymo linijos yra pakeistos. Tiek palei sklypą esanti Danės gatvė, tiek H. Manto gatvė pokariu nutiestos naujai, todėl ankstesnių pokariu nugriautų pastatų liekanos ir sklypų ribos nebeatitinka šiuo metu apibrėžto Danės g. 19 sklypo ribų.

Ankstesnių sklypo gretimybėje vykdytų archeologinių tyrimų duomenys rodo, kad ankstyviausi kultūriniai sluoksniai susiformavo XVIII a., nors juose buvo aptinkama ir pavienių XVII a. radinių (*ATL 2011 metais*, 2012, p. 400–403; *ATL 2012 metais*, 2013, p. 403–404; *ATL 2014 metais*, 2015, p. 616, nr. 91).

Detaliųjų archeologinių tyrimų metu iki įžemio buvo ištirtas 1227 m^2 plotas, žvalgytas apie 110 m^2 plotas. Surinkta apie 3500 vienetų XVI–XIX a. datuojamų radinių (1 pav.).

Tiriamuose plotuose po paviršiniu XX a. II pusės gruntu bei kelio dangomis aptikta poka-